

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 910

van **MAAIKE DE VREESE**

datum: 16 september 2022

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Borealis - Inbreuken arbeidswetgeving

We vernamen onlangs in de pers dat de federale en Vlaamse sociale inspectiediensten een onderzoek hebben gevoerd naar mogelijke slachtoffers van mensenhandel op een bouwwerf van chemiebedrijf Borealis in de Waaslandhaven. Het zou gaan over mensen voor wie geen toelating tot arbeid werd aangevraagd in het Vlaamse Gewest. 138 slachtoffers zouden het statuut van slachtoffer van mensenhandel hebben gekregen. Naar aanleiding van het onderzoek naar mensenhandel op de bouwwerf van Borealis werd de samenwerking met onderaannemers IREM en Anki Technology door het bedrijf stopgezet.

Na het onderzoek van de Vlaamse Sociale Inspectie (VSI), samen met de federale sociale inspectiediensten, bleek dat er inbreuken werden vastgesteld in de loonstaten en bij het melden van de prestaties van de werknemers bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). Bij de bedrijven werden 196 arbeidskaarten aan onderaannemer IREM uitgereikt, voornamelijk voor de tewerkstelling van Oekraïense werknemers, en 121 arbeidskaarten aan onderaannemer ANKI Technology voor de tewerkstelling van Turkse werknemers. Op basis van de inbreuken heeft de minister beslist om alle 317 arbeidskaarten bij deze onderaannemers in te trekken.

Daarnaast werd VDAB ingeschakeld om gedupeerde werknemers opnieuw aan het werk te helpen. VDAB organiseerde op 25 augustus een jobdag, onder meer voor de werknemers die slachtoffer waren van de wanpraktijken bij Borealis.

1. Kan de minister toelichting geven over de zaak-Borealis?
 - a) Kan hij een overzicht geven van de nationaliteit van de werknemers?
 - b) Kan hij een overzicht geven van de inbreuken bij deze werknemers?
 - c) Wanneer werd het inspectieonderzoek uitgevoerd? Wanneer waren de conclusies voorhanden? Wanneer is beslist om de arbeidskaarten in te trekken?
2. Welke en hoeveel meldingen zijn er binnengekomen bij de Vlaamse Sociale Inspectie voor deze specifieke case? Wanneer zijn die binnengekomen?

Zijn er andere meldingen geweest over de Borealis-site in het verleden? Kan de minister een overzicht geven van het aantal meldingen en over de aard/het type van de meldingen? Welk gevolg werd gegeven aan die meldingen in het verleden?
3. Kan de minister toelichting geven over het onderzoek naar de mogelijke slachtoffers van mensenhandel? Kan hij een overzicht geven van de laatste stand van zaken? Welke vaststellingen werden gedaan en welk gevolg werd daaraan gegeven? Kan de minister een overzicht geven van de nationaliteiten van de werknemers?

Wat zijn de volgende stappen in de procedure voor die slachtoffers? Hoe verloopt/verliep de registratie van de slachtoffers? Hoeveel slachtoffers hebben het statuut van slachtoffer van mensenhandel gekregen? Hoeveel van hen kregen een verblijfsvergunning? Komen er nog voormalige werknemers in aanmerking voor het statuut van slachtoffer van mensenhandel? Zo ja, hoeveel? Kan de minister toelichting geven bij de werkomstandigheden van de erkende slachtoffers?

4. Kan de minister toelichting geven over de begeleiding van VDAB? Kan hij toelichting geven over de jobdag? Hoeveel en welke bedrijven waren aanwezig? Hoeveel kandidaten waren aanwezig? Hoeveel onder hen waren voormalige werknemers bij Borealis? Hoeveel van de kandidaten hebben ondertussen een job?
5. Op welke basis wordt aan degenen die geen slachtofferstatuut hebben, een verblijfsstatuut toegekend, of moeten zij terugkeren? Is het de bedoeling hen een nieuwe 'single permit' te geven en tewerk te stellen? Hoe verloopt dit proces?
6. Kan de minister toelichting geven over de samenwerking tussen de VSI en de federale inspectiediensten? Wanneer is hij daarover in overleg geweest met zijn federale collega?
7. Welke andere stappen kan de minister nog zetten om dergelijke wantoestanden te bestrijden? Welke verdere stappen zal hij zetten?

In welke mate kan de Vlaamse overheid in de toekomst weigeren om toelatingen tot arbeid te geven aan bedrijven die zijn veroordeeld voor dergelijke inbreuken?

8. Kan de minister een overzicht geven van het aantal controleurs dat momenteel wordt tewerkgesteld door de VSI? Kan hij een overzicht geven van het aantal inspecteurs dat per materiecluster/specialisatie wordt ingezet? Hoeveel van de extra inspecteurs naar aanleiding van de instroom van Oekraïense vluchtelingen zijn momenteel actief?

ANTWOORD

op vraag nr. 910 van 16 september 2022

van **MAAIKE DE VREESE**

1. Het gerechtelijk onderzoek naar de naleving van de sociale regelgeving door enkele onderaannemers van Borealis is nog lopende. Zolang het gerechtelijk dossier niet is afgesloten, kunnen er geen details vrijgegeven worden over het onderzoek.

Wel kan ik algemeen meedelen dat er voornamelijk werknemers met de Turkse, Oekraïense, Filipijnse en Bengaalse nationaliteit onderwerp uitmaken van het onderzoek en dat het onderzoek zich toespitst op o.a. illegale tewerkstelling, mensenhandel en verloning.

Het eerste inspectiebezoek op de site van Borealis werd eind juni 2022 verricht. Het onderzoek is nog volop aan de gang dus het is nog te vroeg om te spreken over conclusies. Op basis van reeds gedane vaststellingen werd eind augustus beslist om alle toelatingen tot arbeid in te trekken van 2 onderaannemers van Borealis.

2. Het is de sociaalrechtelijk inspecteur ten strengste verboden om aan de werkgever te onthullen dat ingevolge een klacht of een melding een onderzoek werd ingesteld¹. Om die reden kan ik geen informatie geven over de concrete aanleiding van het onderzoek op de site van Borealis.
3. Het onderzoek naar de mogelijke slachtoffers van mensenhandel is in handen van het gerecht dus ik kan hier niet over communiceren. Economische uitbuiting/mensenhandel valt ook niet onder mijn bevoegdheid.
4. Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag om uitleg die u stelde op 6 oktober 2022.
5. Werknemers waarvan de toelating tot arbeid wordt ingetrokken krijgen nog een verblijfsrecht van 90 dagen om een nieuwe job te zoeken conform art. 36 §2 van het samenwerkingsakkoord² van 2 februari 2018. Als zij een nieuwe job vinden, kunnen deze personen een nieuwe toelating tot arbeid krijgen als er is voldaan aan de voorwaarden.
6. De goede samenwerking tussen de Vlaamse sociale inspectie en haar federale collega's levert al vele jaren haar vruchten af. Dat er op de site van Borealis een gezamenlijke inspectie werd uitgevoerd is dan ook niet verwonderlijk. Deze samenwerking wordt geregeld in het samenwerkingsakkoord³ van 1 juni 2011 en werd bekrachtigd bij instemmingsdecreet van 21 februari 2014.

¹ Art. 8, §2, 2de lid van het decreet van 30/4/2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht

² Het samenwerkingsakkoord van 2/2/2018 tussen de Federale Staat, het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het Brussels-Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige Gemeenschap met betrekking tot de coördinatie tussen het beleid inzake de toelatingen tot arbeid en het beleid inzake de verblijfsvergunningen en inzake de normen betreffende de tewerkstelling en het verblijf van buitenlandse arbeidskrachten

³ Het samenwerkingsakkoord van 1/6/2011 tussen de Federale Staat en de gewesten en de gemeenschappen betreffende de coördinatie van de controles inzake illegale arbeid en sociale fraude

7. Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag om uitleg die u stelde op 6 oktober 2022.
8. Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn antwoord op de vraag om uitleg die u stelde op 6 oktober 2022.